

כלה ותבשימים

REVIEW NO ②

שנת תרע"ג

ב' ברשי מה עני שטיטה אצל הר סיני והלא
כל המצוות נאמרו מסיני אלא מה
שטיטה נאמרו כלותוי וקודוקי מסיני אף
כולן נאמרו כלותהן ודוקודוקה מסיני
והנה ידוע שבמקומות שנכתב הוא העיקר
(בזובחים פ' ג') שחטאות מקודש ממש מפני
שדרמה ניתנת על ד' קرنות ועל הסוד א' אף
שאשם נמי ונין על הפסוד מ' מאחר
שבחטאות כחיב לתדייא ואשם נתרכבה לבר
ונחשב עיקיר יסוד בחטאות. ובודאי כן וואו
ג' הכא שעיליך ענינו הר סיני שיר יטור לשטיטה
מכל המצוות וזה גוריו ביאור :

נָרָא דנהה כתיב ויוציא מדבר סני ויתנו
בדבר וחון שם ישראל אחד גוד ההר
ואמכו צל וחון כאיש אחד לב אחד, ולמה
לא כתיב וחון במדבר, **שׁוֹתֵת הַתְּנִינָה** עצמה
שכתובה אחר כן, גם נראת כלשון כפוף
ובזאה דנהה כתיב (תהלים ס"ח) הדר מה
אלקט לשבתו, משמע שיש להר סני מעל
מיוחdot שאין לוולטו והוא פפי' מרים ז' ז'
או **מִגְלָה** ב'()) מה רם בגבוניה
כלכם בעיל מומין אליני, שוכלים היו בעיל
הרגש ויש בעין עצם, וסני ה' שפל ברך
ובודאי אין פירוש לנו חומר ההרים, אלי'
שיש להר שר מוחה, ובקלושי התווות
בנאראו ז' של שיש תרבע שגנבטלו ונחתמא

בלי שם סיבת, אלא מהמת שהובכו השרים
שלמים ממליטלים, ורש רמו לוה בפק חילוני
(מ') לגדא דדור (פ' בריש שם למלאך
הממונה על התהרים). והם היהות מהותם בעלי
הריגש ושות, ולהיפוך כי' השור של הר פוגי.
ובאשר הכה הרותני השור עלי מקום זה כך
היתה מודתו נכנהה מודה זו בלב החוגנים שמה
בצד מהו, והינו הר שאמרו זיל שיש אץ
מגדלתו בעלי מודה זו ויש בעלי מודה זו. שדרו
(נ') זה אינו נרגש באור ולא פרות הארץ ומימי
מצדום רומרם, וזה לאלו הכל הוא בפהה הכה
הרותני השולש במקומם, וזה, ולפי האמור תוכן
מלעתן ארכץ ישראלי וטומאת ארכץ העמים
והנה להיות כאיש אחד בלב אחד ציריך
אתה שתקיים מודה הבגעה ושפלהו, שבכל
אחד יכטל דעתו לדעת הבעל כובונו שאם כל
אחד אמר קבלו דעתו ונאי ואפס עז, והוא
הוא מCKER נפתח לכל שנאה וקנסות ומייבות
הם שלפעמים: בואו לומבר קבלו דעתו מצד

בָּהָר סִינֵּי לְמַחוֹר מֶה עָצִין צָמִיתָ הָלֶן סִיר סִינֵּי וְכִקְסִ'י בּוֹדוֹמָי נֶן סְפָרָה כְּהָמָה
בָּסֶר סִינֵּי וְלָמָה פָּרֶט בְּלָנִין בָּסֶר סִינֵּי נְרָהָה כִּי מְזָהָה זַרְעָה וְזַרְעָה יְסֻוד כָּל סְמָנָה וּכְזָבָב
פָּסֶת אֲחָמְרָה צְסִינוּי וְבָנְגָלָה כָּל תְּמָנָה וְלִיל חַדְקָה צְוָרָה תְּהַמּוֹנָה יְסֻוד סְמָנָה וְכִלְעָם
לְבָטָעָס צָמִיתָ לְמַבָּבָה תְּמִימָה בְּמַרְמִישָׁבָה בָּנוּ כָּלְיָה צָמִיתָ טַהָּרָה וְלִיל חַלְמָה כְּהָרָה גְּמָרָה וְחוֹזָה
טָעַם וְזַיְתָן כָּלְיָה דָּרָךְ לְהָרָן לְמַן כָּלְיָה צָאוּרָה סָמָה וְמִגְנִיר סָמָה וְזַיְתָן לְעַבְדָּה
סָמָה צָמִים וְזַיְתָן אוֹ וְעַלְעַל טָעַם וְזַיְתָן, כִּי אֵת פְּרִוּס מַיְשָׁה וְזַקְחָה לְהָרָן בְּצָתָה לְמַן
בָּלָן יְקָנּוֹת לְטוֹבוֹת סְהָרִין מִמְּשָׁרָם יְסֻוד רַקְבָּס סִינְעָל וְקָמָה טַמְפְּרִיסָה כִּי טַמְפְּרִיסָה
לְמַיְמָה טָסְרוֹתָה לְנוֹתָן יְהִי לְמַרְמִישָׁבָה בְּצָבָטָה וְעוֹזָסָה יְהִי בְּגַדְלָה בְּמַרְמִישָׁבָה
לְקָנָן דָּוָה סִינְעָל נְגַד טְבָעָה כִּי סָמָק צָוָה לְהָרָה אֵת יְרוּדָה וְיְקָרָה וְבְנָהָה סְקָפְּצִיעִיָּה פְּמַטְמָה
וְהָרָה קְמָחָה בְּצָמָתָה יְקָרָה כִּי גֵּס לְקָבִיעִתָּה וּלְפָטָמִיתָה נְלָאָלָם סָמָקָס קְרָבָה
סְהָרִין סָמָקָס רְנוּפִיָּה וְמוֹסָרָה כְּהָרָה כְּבָנָתָה כִּי שְׂעִירָה סְהָרִין מַמְלָאָה וְזַיְתָן קְרָבָה
בְּצָתָה וְלִיל תְּהָרָה מִמְּחָלָל מַחְרָה וְקָמָה תְּהַמּוֹנָה וְבְצָתָה סָוָה יְסֻוד מִזְבְּחָה
סְבָתָה וְבָלָל מַתְּלָבָקָטוֹ וְמוֹרְבָּקָטוֹ יְסֻוד לְלָבָל קְרָבָה כִּי מַעַז בְּמַרְמִישָׁבָה
בְּזַיְתָן גְּרָן יְתָבָבָה נְעָסָקָה לְעָסָקָה צְפָרָה הָרָה חַיָּן לְזַיְתָן מְלָאָלָם וְפָרָבָם גְּעָמָה וְרוֹקָן
בְּזַיְתָן עַלְעַל מְגַנְּבָה צָלָמָה יְפָסָה מְבָבָה בְּגָוָן קְסָה לְמָרָה וְיְמָסָה כָּהֵן יוֹשָׁבָה וְהָרָן
6/ **קְדָסֶרֶת** קְדָסֶרֶת נְעָשָׂה מַזְבָּחָה קְדָסֶרֶת קְדָסֶרֶת מִמְּשָׁרָם כָּלְיָה גְּנִיעָה וְכָן כִּי בָּגָר
סְבִיָּה בְּמַזְבָּחָה אַתְּבָבָה וְיְזָבָבָה בְּגָוָן בְּגָוָן בְּגָוָן בְּגָוָן בְּגָוָן בְּגָוָן בְּגָוָן

עוד נל דברי רוח מה ענין סמיטס האן שר סוני ווי' ואוקרייס פרטס סה לדתיהם ב"כ
שבצ'ה צב'ה גר לאכלה והוור גירעריע שיט טהרים על טהורס על רגלא חחה, והווער ול' מהוי לדמי פל' להבריך ומוי' פאי' ר' ר' דס' עי' במרפ'ץ' וויל' סהטלט סבר ע'ש סטאנט'ו 2 האטאפעס'ו'ו' גה ללו' נגנטה אכזרות עד כה סוני מיטס ציז'ו'ו' זונ' בזאומאה קהה קאלאס' קהה
כלטינ'ז וויאן סס יטראלן ווי' ומוקודס זענישו' נחוט חדה גה' ס' פ' השער לקל' קטרוּס
לבנערק' יקייטו' מל' פרדט'ל קרייז' מזות זענפס גוות' פיצ'ין' רק' צלאיג'ס' ומונט' זאַס' בזראָלן וויל' נכסן' ונדזומה דבְּיס' נאָכְבָּן, וויל' הָפֵרֶס' זִיקְיָה' לח'ס' חד' כה' אנטז'וֹ
על'ו, קאנ' חס' פֶּל' יְבָרָהּן זְמָנָהּ נְמָמָהּ נְמָמָהּ וְמָמָהּ סְמָמָהּ גְּנַפְּנָהּ. זונ' מְקִיְימָהּ קָטוּרָהּ
4 כללנ'ס' כלל' זעראל' ייד' וויהל' עוּסָהּ כל' חד' סְלָל' עֲלֵיכָהּ, וויפ' זאנ' קל' זעניט' זונ' גאנט'ת
לערען' מינך' להט' מואָכְבָּן' זא' קה' זז' ווובכ' קְפִידָוּ מְלָנוּ גְּנוּזָוּ הו' ייך' חלך' גאנט'ת
חריריו' מיניות' קאס' וויס' פְּלָטָס' לְהָמָר' רַע' וויס'ת' לְעַנְך' ווי' זא' כלל' גודל' בטורוֹס
דאָיט'וֹ זא' כלל' גודל' נְקִיִּס' קָטוּרָהּ לְלָעֵנ' זא' זא' לה' השער זענאמ'יס' סְטוּרָה' ע'ז' סְסָה' זא' מְזִירָה' מְזִירָה'
הויל' ע'ז' וויהכ' פְּלָעָך' ווי', וויפ' ע'ל' כי ס' קָבָר' קָה' חַסְקָה' נְפִישָׁה' לְדָקָן' זִירָלָן' זְנָכָס' מְהָרָה'
5 זאנ' פְּסִיכָּה' לְזִקְרָן' כל' מְלָוֹת' ס' זא' זא' כלל' גְּלָדָס', ובפרט' זי' סְוָו' ס' זִיגְוִוָּה' זונ' זמְלָה'
סְנִים', וויהל' יְקִיָּס' מעטה' כל' פָּטוּרָהּ, זא' מָה' לְמַדִּיָּה' קָטוּרָהּ עַל' רְגָלָהּ ק'
שְׂהָרָה' לו' דבד' יְסָהּ זא' נְכָלָל' צו' כל' סְמָלָת' כְּדִי סְוִיכ' מְקִיָּס' כל' סְטוּרָהּ זונ' זאנ' ז'בְּנָהּ
כלל' מה' דסמי' קל' ווי' סְטוּרָהּ מְלָוֹת' וויהכ' לערען' מינך' זונ' זאנ' ז'בְּנָהּ חַמְת' עס' כ'

גדול הנפש וחוק הכל שאננו מתבבל
בנקל, מ"מ והגורם פירוד לבבות וכל מHAL
וכל חלה וככל קפטה, ומוטט זה נמצאת
בעוזה ר' מדה זו בירור שעה אמר הקב"ה הרי
וככל לשון, שהוא להרהור שמאן בח"י
מדבר עדרין לא הוא יכולן לבטל עצם זה
לה לוגמרי, מפני שיש רום העדר חוק הלב
ונברות נפשך, אך מצד חתר שמורה על
גבורות ולהגביה לבו בדרכיו השם רק הוא
מדבדעל, ועינן במרח"ל מה שהסביר לנו
אחד שאל אוינו להתבל בעיני עצם ולהיות
יפולין להתבל בעיני עזם ולהיות כיש

בישראל ביתור:
זה והגענו והענין להיות נגענו ושפל ברכך היה:
אחד בלב אחד, באשר השיגו שי המודת ידו:

מוחה טובה ומפאר זה באין להיות
כאיש אחד בלב אחד, יש ברגומי חסרון שגורם
מלעוט והשמחה ומשפיל את חוק הלב, היפוך
אמרום זיל (אבות פ"ה) כי עז עלה מן המדבר מחרקפת
בנשך רץ צבוי ובבו ארי לעשות רצון אביך

שבשים, צעריך המתוחות גוזלה להיות לו
שכיבים יחד, ובכמארה הווע"ק חזרה תקייע
שלראל, והינו שטמבע בנסת יהו"ל להיות
טבילה שמנועת מהתגלות אהבה רבה זו
(אבות פ"א) אם אין אני לי לי ולושאי
לשאה איאוש שפהות גופש מוספק עצמו

שניהם זיל (אבות פ"ה) מי ואית עלה מן המדבר מחרקפת
עד דודך, וכן הוא בכל פרט ופרט מישראלי
של דודך, וכן אלה היו בהר סיני, כי הר הוא גבהת
בכו המתחאה לדברים גשמיים מנפש החוינית
שהושראה בח"י גסות הרוח משכבה דחויא
החויפס ומסתיר על חברה מוסתרת להשי"א.
בילבאו סטרא דא וכ"ז הווא כמאמר הלל

שעמ מרת הגבותות וחוק לב, להיות כבננ
החדרים הללו צרכין פרוש, שכbaraה נרא
ושל ברך, ואולי הינו טמא דדור סיני של
זולחה, ואולי הינו טמא דדור סיני של
אלCARCCBY" אטרו ריכשי, גסות הרוח,
המתחאה לדברים גשמיים, דלאו בני בקתה
ששה שבות כבמדרש (במדבר פ"א סי' ז),
הדא נגינה כי גסות הרוח מיסוד הרוח וכח
כי מספר שש הא כובל כל מיין הפסים
המתחאה מיסוד המים כמש"ה הרוח היה
ארבעה צדדין מעלה ומטה, כי מהותו היה

הכעה גבהתות וחוק הלב יחד:
וליש לומר שטמבע והניתנה תורתה על הר
סיני לא לתועלתו ההר והשורה, אלא
להוציאת ישראל שוויה' להם סייע להיות
מיוחדים בתכליות והחדר באור יס' בה מש.

בPsi, עם חוק לבם וגדלות נפשם בamarom
חקה' בכחיה לדחות את אהבה האלקית שהיא
זיל (שם"ר פ' מ"ב סי' ט) או יהוד או צלוב,
ובכוננים ושפלי ברך, ובשביל הינו איש
שליט ברוח לבלוא את הרוח העולה היא
אחד בלב אחד וזפוך טעם, שעינן הר
נערכ לניתנת התורה שהיא תורה אהבת בששים
הבווא אותיות נגד נשמות כל ישראל, כמו
ישו"ל בדור אחד, ע"כ מוסתרת היא בעומק
שיהו"ר תורה אחת וברבמ"ז של תורתה היא

שם אחד של הקב"ה, כן ונתקשרות שינהי

ישראל המקבלים אותה כאיש אחד בלי פירוד

אלתור וווחדרה שוחדרה ראת אטערירא לאחדר

לבבונה. ובמו שיאיטה במדרש ותהייתה דאייבא

וכולם כאחד ואו ושבתה הארץ שבת לה', וכך
היא בפשיטות המוצה שאו מהי' יד כולם שות
שבישראל כמ"ש הרב בספר התניא, ומ"מ
כענינים בעשרים. ובמכלוחה (משפטים פ' כ')
באשר היא מצומצת ומוסתרת שוב יוכלה
האבה החזינית להתגבר ולהתפשט ולהיוות
מכסה לאהבה האלקית ולמנוע לבל התפשט
(ותתגלתה אף) ע"י התובנותן. כך נראה להפרש
אני מכינה ומחלקה לעניין, היל' והשבעה
מגיד שפורץ בה פרצויות וכו'. ובש"ס ר' ר'ה
(ט' ח'). אטרגו קשיא לי' דיא ואידי דמסמחי
ב' כ"ע בשיעורית לא פורי עד תשל שגן.
בכל והשיעורית שיד כולם שות אונינו וגיה
צריכו בראשו להכונת את גסות לבו
וליהו' לבו ושרבר בקרבו ולקבוץ בגבורה
כככל הבית כתל אלא הפוך כללו. וזה מורה
על ביטול והורד כללו, וכל זה ברגבותה
ונדרות וגבורות הפש, ובמלעדי קיווץ שתי
החותמת חד לא' הי' אפשר לשראאל לכיים
מagenta ז'ו, ובמד"ר (ריש פ' ויקרא) גבורי כה
עוושי ברכו בשומריו שבעית הכתוב מדבר
בנוגה שבעולם אדם עושה מצוחה לאלה
בחתבטל דעתו ורצוינו לכל ישראל, ואו ר'ק
אותם עורות האבה שהיתה מוסתרת להתפשט
ולתגלותן. והנה יש עוד מין המכונה פסלה
שהיא איאוש שפהות גופש מוספק עצמו
(שוויה"ק פ' ח) מי ואית עלה מן המדבר מחרקפת
בשבתו ידים וכמתאייש, ובזה שכיהה הכתוב מדבר
בנוגה שבעולם אדם עושה מצוחה מבחי
לשבת אחת לחודש אחד שמא לשאר ימות
השנה וכו' יש של גבר גודל מות. והנה ישראאל
אנו מעלה וזה בחר סיני כי לו לא הר סיני הוא
הרפה ידים וכמתאייש, ובזה שכיהה הכתוב
בישראל שהקדמו ונעשה לנשמע הכתוב
בדרכו. והוא פיזיא קדרקיום שראאל שדים נוטים לשעל הוא
למעלות בגורחות ברשוי אש שלဟביה' בדעתה
שבהא' הוון לאן דסליקן בחיבורתא למוחמי
מקאן כל מאן דסמי לאסתכלו ולמנגד ע"ג
דלא מל' גן' לא לא הרב' לי' ר' שוויאן שבאה
אינו דיל', כי' לא דרשו הכתוב על
במי מכח רך ריניו כנ'יל, ע' כ' דרשו הכתוב על
שניהם:

ולפי האמור יובן הדשניתה נאמרו כלותוי'
ודקדוקי' מסני. דכל פרט המוצה
ודקדוקי' בלתי אפשר הי' לישראאל לקיים
ישראל קולתו שהייא חיבור כל פרטיו ישראאל
אף שוה שרשו בחסם וזה בגבורה וכו'. וזה
הפרטם והדקדוקים עוד מורים בוורח על
פינימות מצוחה השמיטה שאיטה בווה"ק שהיה
בגנטה ישראל, הינו שכמו שיש בו מרת המכונת
בצירוף חוץ הלב והגבהת גבורה גופש
המצחות שלבי השקפה היינזיות קשה לעארדים
לקיים דבר והיופר כן עשה נקלת בנטה
ישראל שהייא קבוע כל פרט הכהות
шибשראאל. וכמו עניין ספריה השכל יום רומו
למדת מיחודה וגנתחו כולם בשבעו אחד,
וכמו שבת בינוי רוא אחד, כן היא שמתה
ויריאו יתירידיה' גדרה' יתירידיה' גדרה'

א. "ולא תונו איש את עמיתו" (כח, ז). ה'ג'ר"א יצא פעם מווילנא בדרכו לארץ ישראל. בסופו של דבר חזר לוילנא, אך בדרך כתוב אגרת למשפחה, וכל בלהם דברי חיזוק והתעוורות. לימים נתרסמה האיגרת בשם 'אגרת ה'ג'ר"א'. בין השאר התייחס ה'ג'ר"א להנגשה הרצiosa שבין אדם לחבירו, והודיע את חומר איסור אונאה, וכן כתב לאמו ולאשתו: "בקשותי שיהא שלם בין שתיכן, ואשא את רועתה תשמה בדברים טובים, כי זו מצוה גודלה לכל אדם... ובזה רוב התורה - לשמה לאדם. ואך אם תעשה אחת שלא כהוגן, תמחללו זו זו, ותמחו על מען השם בשלום".

(4)

א' ג'ר'ל' ג'ר'ל' ג'ר'ל' ג'ר'ל'

ב. כך היה ה'ג'ר"א מפרש את המקרה "דברי נורגן מהתהמים והם ירדנו חזרי בטן" (משלי יח, ח). מדרךו של מחרחר ריב שאומרו לחבירו דברים קשים הדוקרים את ליבו כמדוקירות הרבה. והדברים העקיציים הרי הם כמו תהמים, ככלורה, נמהלומות על גוף האדם. אמן הדיבור הקשה מנאיב יותר מאשר מכנה על הגוף, כי המת יונדרים לעומק נפשו של האדם. ולא עוד, אלא שמנה על הגור תחלים ותרפא בסוף, אף מכנה בדיבור אין לה מזור ותרופה. ונע"כ נקט הכתוב הלשון "הם ירדו חזרי בטן", שדבר הבא לחזרי בגין איינו נשכח בהמרה. וע"כ גם בקביק בתורה מתואר אחד שכresco מלאה בתורה. מי שמקנית את חבירו בפיו, קשים הדברים יותר מ"מתהמים", ממהלומות, כי המהלוות אמנים יוצרות הבורה, אך היא חיונית בלבד, אבל הדיבור יורד לחזרי בטן, ממש לתוככי הנפש, וזכרנו לא מש.

(5)

תנאים מחמירים

"כי ימוך אחיך ומוכר מאחיזתו" (ויק' כה, כה). התורה מלמדת כאן, שהתנאי המקדים ליישוב מאחיזתו, הוא "כי ימוך", רק כאשר נעשה מצבו הכלכלי של האדם מז וחוק – אז שאי הנו, בלית-ברירה, למכור את אהזותו שבארץ-ישראל. כי יתבצע, ואדרבה: לעתים דוקא בשל עושרו, רוצה אדם למכור את אהזותו, משום שיש לו עסקים רבים, ברוך-השם, מנויות מצחיתות, צאן ובקר, ואין לו פנאי לעבד את אדמותו; או שהזדמנה לפניו עסקת-פז שירוחה בה חווית-עופות, ולשםה הוא קוק מידיית לכיס שיקבל מכירת אהזותו. לאאת באהה התורה ללמדנו, "שאי אדם רשי למכור שעדרו, אלא מיחמת דוחק-עוני"; ואפילו לקניית בית גור בו אסור שימוש (תו"כ) אלא כשמש אין לו למזונותיו.

ט' ר'ר'ג'

וגם אז מדייקת התורה..." ומוכר מאחיזתו", מקצת אהזותו ימכור ולא את כולה; אם די לו במכירת חלק מאחיזתו, אין לו רשות למכור יתרה. (וגם) שכתב שם רשי': "למד דרכ'-ארץ, שישיר שדה לעצמו" – שמשמעו שאינו אלא דרכ'-ארץ – הינו אף בחוץ-ארץ.

הוי אומר: התורה מבילה מאד את זכות האדם למכור מאהזותו שבארץ-ישראל, והיא שבה ומגלה, שאין דעתה נוכה מזו הדבר.

מגמה זו של התורה בולטות בהמשך הפסוק: "...ובא גאלו הקרב אליו, וואל את מקמר אחויו". כלומר: אם כבר אירע שembr אדם מאחיזתו, לא רק את כוחו של המוכר לנガול את שדהו, אלא אפילו "גאלו הקרב אליו", אדם אחר, יש בכחו לכפות את הקונה ליטול מעותיו, ולהשיב את השדה לבעליק המקוראים (רש"י לוי' שם; רמב"ם הל' שמייה וובל יא, יח). ולא עוד, אלא שלעקה אחת בגمرا (קיד' כא). אף חייב קרוב-המשפחה לנガול את השדה עבור קרויבו שירד מנכסיו.

ט

(3)

ש. ④ ב' רצ'ן

שיחות לספר ויקרא

מכל-מקומות, במקיר רגיל לא מצינו הוצאה מכך מיד הקונה שלא בהסתמכו, ובעוד שמצינו דינים דומים – של הפקעת נכס מן הקונה – זוקא בשנות השמשיטה והיובל, אמרור דין זה אפייל שנה רגילה.

שאיפפה זו של התורה, להקל על המוכר להחזיר את נחלתו לרשותו, היא הקורה מהנה בפטידיין נספחים: כך למשל, אם המוכר חשבית שדה שקנה במאה, ועתה שווה היא מאתאים – יפדה המוכר את השדה במאה בלבד, כי שקיבל בעבורה. וכן אם מכיר את השדה במאותיים, ויריד ערכיה ביד הקונה עד שאינה שווה יותר ממאה – גם הפעם ישלם המוכר מאה ולא יותר, ויטול אותה מיד הקונה! כי הכלל הוא – אונמר הרמב"ם (שם, טז) – "עלולים קיפים כוח מוכר שדה-אחוזה, וקמיעין כוח הלקה". *

טעם למצוות-התורה

הנה, דזוקא על רקע הגטיה שראינו לעיל, מפתיע מעט לגולות דרשה, הסותרת לכארה כיון זה של זירוז השבת האחוצה לבעליהם: את האמור: "במספר שדי-תבואות? מכיר לך" (ויקי שם, טז) פירושו במאי שקנה שדה, ורוצה למזרחה בחזרה למי שהיה בבעליה. ומלמד הפסוק, שאין שניהם רשאים לבצע החזרות שדה זו, עד שתהייה לפחות שנתים מידי הקונה; שכיוון שאין מילת "שניהם" זוכאת מפשוטה, למזרח במשך הקונה לאסוף ממנה "שדי-תבואות", שננים של יבול, לפחות, ממש שנתיים מיום המכירה (ערכי כת.). ומובאר שם, שבזה לא תועל גם השבה בחזרה בעבר שנה בלבד, בראון המוכר – אסורה לשניהם, וכאמור, לא מובן מדוע מבקשת פטאום התורה על השבת השדה לבעליהם.

אמנם קיימים גם מספר פטידיינים הנקשים על המוכר להשיב אCHASETON, כגון זו שאינו יכול לאלו חלק מהשודה שמכר; שאינו יכול לאלו ככשה, ועוד (עייש' ברמב"ם הלכות יוזח) – אך באלו יש לומר, שראיתה תורה ליפות מעט גם את כוחו של הלקה, שוטרף שחייב כיסף באוותה ו/or ורוצה להחזיר את שמיושה בה. די בדין מגביל שנתקן להחזרת שדה מידי שלא בחסתמכו, ולא יתכן שככל וגע יהיה חושף לדרישות להחזרת שדה או חקלים ממנה; אחרת – לא ירצה איש לknoot שדה-אחוזה מי שקעני.

שיחות כת

פרשת בחר – בחקותי

דבר שעודזה כליכך בדיניק الآחרים. מה גם, שני הצדדים מסכימים!
הרי יתכן שהקונה ירד לפטע מנכסיון, והמורר השיגה ידו, ברוך-השם,
והוא רוצה לאלו את נחלתו שמכר בצער רב – מודיע תמען התורה
שעד זהה? ולמרות שודאי לא נפסק על פי טעמא דקרה שפאמו, אבל
נאמר מה שקרה בסברתנו:

– כmodוני, שادرבה; גם דין זה נובע מרצונו התורה, למנוע מכירת
שדה-אחוזה של אדם מישראל; כאן, הציבה התורה סייג נספחים, לכל
ימכר אדם את שדהו בפזיות. שחררי קוא המערך אם מבו הכללי
מחייב למוכר מהחוותו, ובאה התורה למניע מעצב בו לאמר לעצמו:
"אמכור את הקרקע, ולאחר מסוף חודשים אגאל אותה בחזרה"; بعد
שיתכן וברשותו כלים שיוביל למוכרים, או שיכל הוא לכת לעבד,
וכדומה. כוונת התורה לעצור بعد קלק-המחשה, הרואה במכירת
האחוזה פתרור-זמין לכל בעיה מתעוררת, וכן יאלץ האדם לבדוק שנית,
אם אכן אнос הוא להיפרד מאדמו. וראיה לטעם זה: שלאדם זו,
שאינו בעלייה הקודמים של השדה – רשיי הקונה למוכר גם קודם
שעברו אותן שנתיים.

נמצא, שגם פרידה קקרה מהשודה אינה ישירה בעניין התורה; כשם,
שבעצם כל מכירות שדה היא זמנית – שחררי חוותה היא לבליה
ביובל – ובכל זאת אוסרת התורה למוכר שדה-אחוזה, כפי שראינו
בפתחה.

זהו לעניין טעם הלכה זו. וכך, ניתן להבחין בקרח אחד של
התורה-שבכתוב ושבעל-פה, על-פיו נעשה מאץ מיוחד לביל למוכר אדם
את נחלת-אבוותיו שבארץ-ישראל (כי בשדה שקנה מאחרים לא נאמרו
динים אלה, אלא ב"iomcer מהחוותו"); וגם אם מכר, נעשית השתדלות
מיובית להסביר את הנלהה לבעליה.
נציין, שמצוות אלה תקופות רך – במן שהוביל נוה, קמצותות. רבות
בפרשנותנו (ערכי כת.).

ניגנות העליונים בעולםנו

ובאמת, מהו טעם הדבר? מודיע רואה התורה בעינירעה מכירת אCHASETON?
– אראה להסביר, על-פי דברי האבן-אורא בפרשנת "וישלח", שם נאמר
על יעקב אבינו: "ויעקן את חלקת השדה אשר נתה שם אחלו מידי
חמור אביהם, במאה קשיותה" (בראי לג, יט). ניחא אם מספרים לנו

נפטר, וגם מחלון וכליון כבר אינם בין החיים; Mai נפקא-מינא אם אותה חלقت-שדה, תהיה ביד יהודי זה או ברשות היהודי אחר? מובן גם, שאין השדה נגאלת כדי שנעמי ורות תולנה להתרפנס ממנה, שהרי בצע הוא עשיר גדול, יוכל לדואג לביעורו הכלכלי בדרך אחרת.

– אך הביעה האmittiyת היא, כיצד נגאל את השדה; גאולה של ממש. שם שאנו מתפללים על גאולתו ובינויים עד כמה נחוצה היא, כך יש צורך דוחף לאגאל את השדה מן הקונה ולהשבה למשפחחת אלימלך – בז' זהה חלק העולם-הבא של אלימלך ובינויו? ומאחר ונעמי נאלצה למוכר את השדה מפני עונייה הגדול, מצווה היא לאגאל את השדה, מפני שהוא גאולה לנשמה של האב ובינויו.

[[Domini, שכן השתמשה התורה בביטוי-לשוני שווה, לרמזו על הלימוד שהאברעראא חדש בבראשית: את חסיבות-גאות השדה שב"רות" תוכל להבין, רק אם והדקמת להascal בבראשית, אצל יעקב, את העכה העצום של קרקע בארץ-ישראל.

וגם אם לאמר מישחו שהbijוטי הוא מקרי ואין בו למד, הרי על כל פנים הרעיון הוא בודאי נכון: יש כאן גאולה לשמה הנפטרים. הם מצויים בעולם-עלונים, אבל חסר משחו מנהלתם בעולם-האמת, כל זמן שנחלתם בארץ-ישראל ביד זר; ובג', גומל כאן חסד עם החיים ועם המתים, בשעה שהוא גואל את השדה.

על מה נשתחבו בנות צלפחד?

וזו מה, שברשות בנות צלפחד הודה שוב העניין שלעיל: בנות צלפחד באות וטענות: "למה ?ער שם אבינו מותך משפטו... תונה לנו אחזה?" (במדי כז, 2) וזהיל הפלגו מאד בשבחן (ביב קיט.). ולכארה, משפט-ירושה יש בכל האומות, בכל מקום אנשים מותקוטטים על ירושות, והשופט פוסק כך או אחרת – מה מיוחד כל-כך בטענת חמץ הבנות?

– שkon לא באות ואומרות: למה ?ער חקלני? טעה כואת, אכן גם גוי יכול להעלוות. הן אומרות: למה ?ער שם אבינו!? אם אנו לא נ侃ל חלק בארץ-ישראל על-שם אבינו – ער מאבינו המצויע בעולם-האמת. כבר בעולם שלא זוקקים בו לנכסים ולMoney. הן מבקשות את חלק העולם-הבא בארץ-ישראל! הן מבקשות את קרבנות-האלקים שיש

על קניית מערת-המכפלה – מובן הדבר; משכן אבותה-האומה הוא מקום בעל חשיבות. אבל מה ראו בספר על קניית חלقت-שדה כלשיי ליד שכם? – אמנים לאחר מאות שנים, נCKER יוסף באוותה חלקה (יהוי כד, לב) – אבל באותה שעה, האם כל-כך חשוב היה להניצח בתורה קנייה זו, ועוד לציין את המחיר המוזיק ששולם בעבורה? איזו נפקא-מינא יש בדבר?

– ונגה האברעראא: ויהזכיר זה הכתוב, להודיע כי מעלה גדולה יש לארץ-ישראל, וכי שיש לו בה חלק, חשוב הוא כחלק בעולם-הבא! חלقت-שדה בארץ-ישראל – היא חלקה לעולם-הבא. מי מתנו לא היה שמח, על האפשרות לרשום על-שםו בפתחו חלקה לעולם-הבא?...

– אז הנה לך דרך, אומר האברעראא: לקנות חלקה בארץ-ישראל. ועל מי נאמר הדבר? – על יעקב אבינו, שודאי לא חסרות לו מנותות אחרות שבבדורן ישיג עולם-הבא; ובכל-זאת מצאה התורה לייעקב גם זכות זו, וטרחה בספר שיעקב זוכה לעולם-הבא גם בגין קניית קרקע בארץ-ישראל. אפילו לא אמר מה היה גודלה של החלקה; יתכן והיתה קטנה מאוד – אבל חלקה בארץ הקודש, היא תמיד גדולה מאוד בפועלה.

אשר-על-כן, עושה התורה רבות להניא את היהודי ממכירת חלקו בעולם-הבא על-אדמות, ואם בכלי-זאת גרים עוני והוא נאלץ למוכר מהוותו, מקרים ככל שניתן את השבטה לרשותו. זהו כמובן גם הטעם הכללי למצנת היובל, בה הקפידה התורה שיבוב כל אדם לשבת בחלתו-הוא.

בהתבונת המספר במגילות-רות

ועלה בדעת, שלא מקרה הוא שהتورה השתמשה בביטוי: "ח'לקת השדה", הן בקיינית השדה על-ידי יעקב, והן אצל בצע במגילות-רות. כי אכן מהמספר ב"רות", ברור שיש בשדה-נהלה יותר מאשר עניין מפונן שבין בני-אדם:

בעו אומר לגואל הקרוב ממנו: "חלקת השדה אשר לאחינו לאlimlek, מכרה נעמי השבה קשודה מואב. ואני אמרתי אגלה אזנק לאמר, קינה נגד הישבים ונגד זקני עמי; אם תפְּתַח – גאל, ואם לא יגאל הגידה לי ואדעתך, כי אין זולתק לגואל ואנכי אחריך" (רות ד, ג'). מהו העניין הדגול של גאותה אותה שדה, שבעו מריך בו כל-כך? הרי אלימלך

המשפחה יונקوت את שורשן המיעוד ממסורת שבבב בצר (כי בצד עצמה היא פָּעַרְיוֹ הַלְּוִיּוֹם – דה"א, סג). ומילא מתבקש, שאוthon ד' אמות שיש לכל יחיד בארץ-ישראל – דבר הנובע מחלוקתה בימי יהושע (ועיין ב"ב מ"ד: תמודה: דלא) – שטח זה שיקד דזוקא לו, לשורש נשמו התלויין.

נמצינו אמרים מעתה: שם שיש לאו להוציא את הארץ מירושת הכלל עליידי מכירנה לעם זר – כך גם יש לאו (הבא-מכל-על-שהה) על כל ייחיד, שלא להעביר את ארץ-ישראל הפרטיות שלו, את נחלת-אבותינו שברר לו הי, לאיש זר. כי זה חלקו בארץ-ישראל, חלקו בגני-עדן התחתון, ונשמו דבוקה ואחווה בחלוקת-קרעך זר. כמעט והיינו אמורים שישanza בזה מעין גדר של "ילא תקעפם" (דבר' ז, ב) – אמנים אין lokin על כך, כי סוף-סוף מכר ליהודי – אבל יש כאן ניתוק נשמת האדם, ממעין-richtיה הרוחניתם.

דברים שאין להם שימוש

חשיבות עלילונה זו של ארץ-ישראל, והיותה מועבר לגדרים הרוגלים של העולם הזה – שבה ומופיעה גם בפרשה הבהאה, פרשת "בחקותי": נאמר בפרש ערךן החותמת את ספר "ויקרא" (פ"ג) שכל הרוצה לפדות דבר שהוקדש, יעשה הפקdon בכספי, כפי שהוא של הדבר המקדש בשוק. ואם בעלה-חפץ עצמו הוא הפודה – עליו להוסיף להקדש בחסינית על השווי שנכבע (ויקי כז, יג-טו). מלבד בהמה הרואינה להקרבה, שאינה נבדת – שם, ט"ז). בכל אופן, סכום הפקdon, נקבע תמיד לפי מחיר הפקדה בשוק. והנה, שניים יוצאים מכלל זה:
 א) אדם – אם היהודי נדר: "ערקי עליי", או "עריך פלוני עליי", אין ערך זה נקבע כפי מה שאותו אדם נמכר בשוק. התורה היא הקובצת את ערכו, ולפי נתונים בלבד: גilo ומיינו של המערך (כג, ג"ז).
 ב) שדה-אחוזה – אדם שהקדיש אותה בארץ-ישראל, ובא כתף לפדותה, קבועת התורה שהמחייב לכך הוא: "לפי זרעך: זרע חמץ שעולים בחמץ שקל כ"ף" (ויקי כז, טז) כלומר: שדה-אחוזה נძית לא כפ' שזואה בשוק-הקרקעות, אלא "לפי זעוי"; כפי כמהות הזורעים שאפשר לזרוע בה. תמורה כל חלות-אדמה שניתן לזרוע בה כור

ברגבי-אדמתה; את התקין לשנתם אביהם, שיבוא רק בכך שزرעו קיבל חלק בארץיה. ועל כך אמר הקדוש-ברוך-הוא: "מן בנות צלפחד דברות" (במד' כז, ז) – הן דברות רעיון נכו מאוז; צריך לתקן את נשמותו של צלפחד, זה שהנחלתנו תינתן לבנותיו.

ואולי, لكن הן משתמשות באotta לשון שהטמאים-לנפש-אדם השתמשו לפניhand, כשהרצו להזכיר פשת עם כל ישראל את קרבן הימני (במנדו"ה) (במד' ט, ז). בהם, כבר לא חשוד איש שرك ביחס לעצם חתיכת בשר צלי לאכיליה, אלא ביחסו "את קרבן ה'" ; לא כולל קורבן-פשת משולחנו של גבוהה; ובנות צלפחד המבקשות מארצו של גבורה, שואלות בעקבותיהם: "למה יגוע שם אבינו".

— ★ —

כל ופרט בארץ-הקדש

כאן נאמר יסוד שאמרנו מכך (שיעור לספר בראשית, עמוד קמד) אלא שהווענש הא ברור יותר אצלנו:
קיימות ארץ-ישראל הבלתי, השicity לכל ישראל, כל יהודי מצוחה, למשל, לגור בארץ-ישראל, גם אם אין זו נחלת שבתו דזוקא. בתוך ארץ-ישראל זו, ניצבת ירושלים שלא בתחוםה לשבטים (מג' כו); עיר כלל-ישראלית השicity לכל האומה.

אבל לכל יהודי ישראל הפרטיות שלו; לכל שבט ארץ-ישראל המיחודה דזוקא לו. לשבט זבולון עלה בגורל עלי-פי ה' זוקא איזור פלוני, ולשבט נפתלי זוקא איזור אחר; כפי שתיארו חז"ל, שבעם-הולדת הארץ לשבטים היה אלעזר הכהן מוצאי מהקלפי גול, ובתקופת בוקעת מאותו גורל שבידו וצוחת: "אני גורל פלוני השבט, עליתי לו במקומות פלוני" (במד' כ, ז). זו גם הסיבה, שכדי שפנוגנה המצוות ההליות-בארץ מהתורה – הינו: שארצנו תגיע לשילומותה הרוחנית – חייב כל שבט לשבת בנחלתו (רמב"ם הל' שמיטה ויובל י, ח). כי לכל שבט תפקיד רוחני-נשמטי שונה, אישי, ובמקביל – ארץ-ישראל פרטית ממש.

וכך בתוך השבטים עצם: בנחלת ראוון, קיבל משפחת הנקובי כאן, ומשפחות הפלוא במתחים אחרים. אם עלה בגורל האלקי, שמשפחת הנקובי נוחלת באיזור בצר, למשל – פירוש הדבר שנשות בני

(9) חנינה קכיה

יעולם בהם תעבורו ובאהיכם בני ישראל איש באחיו לא תרדה
בכפרך (כ"ה ט"ז)

אך צרך באור, כי לפי הרגמו הראשון, דהמלה "ובאהיכם" מוסבת אל מללה, ויתפרש לעולם בהם תעבורו ובאהיכם בני ישראל (בעת שנייה נזהג כשרה) — לפי זה איך יתכלל המשך הילשון איש באחיו לא בור, ואפשר לו מורה דהמובן מן יש באחיו הוא כמו דדרשין בכמה מקומות שם "אחיו" — אחיו במצוות, והיה שער הלשון איש באחיו — איש באחיו שודמה לו במצוות, לא תרדה בו.

ולנה הלשון שבאנו מגמורא "שאתה רשאי" להשתעך בו מורה דסבירא ולפער. דחלשון לעולם בהם תעבורו הוא רשות ולא חובה, וזה רבי ישמעאל (בגוטין ל"ח ב), אבל לעצם רבינו עקיבא שם הוא חובה (כפשטות הלשון / בשתי גנותן). הראשון, על האל"ף בטעם מפסיק (פסחא). והשני על ה"ף בטעם מושך הלאה (מהפרק פשחא). וכבר כתוב חותם הרא"ש בפירושו למ"ט, דרכם לעולם בהם תעבורו והלשון "שאתה רשאי" יתפרש, שאינך צריך לדאוג ולהצטער על השיריות באחיך). ולפי מה דקיקיל ברבי עקיבא (טטעם הכללה (ל"ז ב)) כי פסקי הפעמים יורו לפעמים חבור המלה מעלה או למטה קרבי עקיבא מחברו) וכ"פ הפעמים בפס' מעבדים הכללה ו/ו וכן אמר רמו ב"א, כי לפי הטעם הראשון באח המלה "ובאהיכם" מפסקת מתחממים פסוקים — הלא יתחייב, לפי שחתות לשון האמור מב"מ שבאנו בתהלה שאחריה, רק נשכחת אל מעלה, אל המלה תעבורו, וכמו שיקרא המאמר — יתחייב, עטם איש שניינו נהוג כשרה וחובה להשתעך בו וכמה לעולם בהם תעבורו באהיכם. בעת שניינו נהוג כשרה וחובה להשתעך בו, ומלא הדבר שלא שמענו זה מעולם. גם מעת שחתימת י"ד ישראל תפיה. וצ"ע.

אמורו על זה בביבם (ע"ז ב). מנין שם לא ראית לאדם שאינו נהוג כשרה שאותה רשאי להשתעך בו, תלמוד לומר, לעולם בהם תעבורו ובאהיכם. יכול אפילו שנזהג כשרה, תלמוד לומר, ובאהיכם בני ישראל איש באחיו לא תרדה בו בפרק, ע"ב.

ולא נטבר עלஇ זה באח רך על דרכ רמו וסימן — איפ"י כן, אין מדריך ח"ל לסוגנן רמו כוח بلا איה טעם ויסוד בלשון. ואפשר לומר, שהוא משום דמלחה זו (באחיכם) מצינית בזה שבאה בטעוי טעמיים (בשתי גנותן). הראשון, על האל"ף בטעם מפסיק (פסחא). והשני על ה"ף בטעם מושך הלאה (מהפרק פשחא). וכבר כתוב חותם הרא"ש בפירושו למ"ט, דרכם לעולם בהם תעבורו והלשון "שאתה רשאי" יתפרש, שאינך צריך לדאוג ולהצטער על השיריות באחיך). ולפי מה דקיקיל ברבי עקיבא (טטעם הכללה (ל"ז ב)) כי פסקי הפעמים יורו לפעמים חבור המלה מעלה או למטה רמו ב"א, כי לפי הטעם הראשון באח המלה "ובאהיכם" מפסקת מתחממים פסוקים — הלא יתחייב, לפי שחתות לשון האמור מב"מ שבאנו בתהלה שאחריה, רק נשכחת אל מעלה, אל המלה תעבורו, וכמו שיקרא המאמר — יתחייב, עטם איש שניינו נהוג כשרה וחובה להשתעך בו וכמה לעולם בהם תעבורו באהיכם. בעת שניינו נהוג כשרה וחובה להשתעך בו, ומלא הדבר שלא שמענו זה מעולם. גם מעת שחתימת י"ד ישראל תפיה. וצ"ע.

ובאהיכם בני ישראל, איש באחיו לא תרדה בו בפרק.
וכבר אמרנו, כי כל זה הוא רך לרמו וסימן בעלמא, כדריך חזל, לתת רמו וסימן לכל מדה בוארת חיים.

"אם תלבכו עמי בקר..."

"אם תלבכו עמי קרי ולא תאבו לשמעו לי" וגוו' (כו, כא)

פירוש רשי"י "אם תלבכו עמי קרי" — רבותינו אמרו עראי במקורה שאינו אלא פרקים, כן תלבכו עראי במצוות. וברטיגום אונקלוס פירוש "קרי" — לשון קושי, שמקשים ליבם להמנע להתקרב אליו.

(10)
הנ"ב
הנ"ב

הרמב"ם (halcot תעניות פ"א) מפרש באופן אחר, וזה לשונו: מוצאות עשה מן התורה לזעק ולהריע בחוצרות על כל צרה שתבוא על הציבור... ודבר זה מדרכי התשובה הוא. שבזמן שתבואה צרה וייעקו עליה ויריעו ידעו הכל שבגלל מעשייהם הולעים הורע להם כתוב עונותיכם הטו וגוי, וזה הוא שיגרום לחסיר הצרה לנו וצרה זו נקרה נקרויה, הרי זו דרך אכזריות וגורמת להם להדבק במעשייהם תרעיס, ותוסיף הצרה צרות אחרות, הוא כתוב בתורה "והלכתם עמי בקר" ו/ו הולכתني גם אני עמכם בחמת קרי" כולם כשabei'a עליכם צרה כדי שתשובו, אם תאמרו שהחיה קרי, אוסיף לכם חמתו אותו קרי, עכ"יד.

בגמרא (גיטין נח) מסופר מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהלך לכרכ גודל שברומי אמרו לו תינוק אחד יש בבית האסורים יפה עינויים וטוב רואי, קווצותיו סדורות לו תלתלים. הלק ועמד על פתח בית האסורים, אמר "מי נתן למשיח יעקב וישראל לבוזוים" (ישעה מם), ענה לו אותו תינוק ואמר: "הלא זה חטאנו לו ולא אבו בדרכיו הלק ולא שמעו בתורתו". אמר מובטחני בו שמורה הוראה בישראל, אני נשבע שאיני זו מכאן עד שאפdone בכל ממן שופסקין עליו, אמרו: לא זו ממש עד שפדו נרמון הרבה, ולא היו ימים מועטים עד שהוראה הוראה בישראל, וממי הוא? רבינו יeshmuel בן אלישע.

רבים עמדו על מאמר זה, לכוארה תמורה, איו גדלות ראה רבינו יהושע בן חנניה בתשובהו של אותו תינוק, והרי רק סיים את הפסוק שאמר לו?

(11)

אלא אמר הגראייז סולובייציק זצ"ל, בוגרמא שמסופר שהיה בידי אנשי ירושלים מזון רב כדי לכלכל את כל תושבי ירושלים במשך זמן המצור, והברוייניס שרפפו את כל התבואה והוכרו ללחם ברומים. היו שבעת ההיא התנהל ויכוח בין אנשי ירושלים, היו כאלה שצדדו לשמון על התבואה ולא לצאת למלחמה עפ"ר רומי, והברוייניס סבבו אחרות שכן צריך לצאת למלחמה ולכן הילכו ושרפו את כל המאגרים ששמרו את האוכל, ואילצו אותם לצאת למלחמה. והנה לאחר חורבן ירושלים היו כאלה שאמרו שירושלים ממשום נפלת מלחמו, והוא נלחמו, והוא יכולו שאמרו שנחרבה ירושלים ממשום שהיא רעב גדול, וכחנה סיבות רבות, ותלו את הכל במרקחה וטבע.

כאשר החל רבבי יהושע לביית האסורים, אמר "מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזים", אמר מיד אותו תינוק הכל הוא מאת ה' והוא אין כאן שאלה "הלא ה' זו הילאנו ולא ابو בדרכיו הילך ולא שמעו בתורתו", והבין שאין יסורים באח חטא. וכעת שראה רבבי יהושע שתינוק זה אף במצבים הקשים ביותר מכיר בחטא, על כן אמר מובטח אני כי יהיה מורה הורה בישראל.

והוא, כי מי שאינו מכיר ביד ההשגה וחושב על כל דבר כי מקרה הוא,

איןנו יכול להגיעה לדעת תורה ולהורות הורה בישראל.

(untingivot Rabbotenu)

אם בחקתי תלנו ואת מצות תשמרו ועשitem אתם (כו, ג).
בכל דור ובכל עידן קמota בעמנו תנעות הדגולות בהקנות תיקונים ביהדות התוריתית והמסורתית, דבני התנועות מצהירים כי הם נוכנים לקיטי אתן המצות טעםן מובן טביה, אבל מה לנו, הם טוענים,ekiim בונמגנו הנאור הוועס גונדים שאין השכל הרציינלי וההגיוני יכול להפוך את טעמן ואת התועלות שם מבאים לשומריהם. הם נשבעים שאין להם כל כוונה לעkor את התורה ולבלת את מצותיה, אדרבא, הם מתוחים שכונותם תורה לשם שמים, לשבלל את דת ישאל לפי זה הונן, שתאה מקובלות אף בחוגים הנודרים ביותר, שתחוקים הנושאים והאריכים של מרחיקים אותם לגורמי מיחק היהדות.

אולם הנסיך בכל הדורות מוכית, שלא עבר זמן רב עד שהמתנקנים הללו שולחים ידיהם אף במצוות המשמשות המבוגנות ביהודה, ואשר קיומן שם גורם עקי לקיים עמנן המתנקנים הללו, נעשים מטבחים וכי גורעים לערכיו הרוח של ישראל ולקדושים, והם מוליכים את המזוי היהודים אשר לבם הולך שב לדימוניות שוא של יהדות קלה ונולחת, לתהום של התבולות ואף לאobar שחת של שמד.

בתחלימים (יט) כתוב: "תורת ה' תמושה משיבת נפש", רק כאשר תורה ה' היא תמיימה אז היא משיבת נפש, היא גששית סמא דהייא, אבל כאשר תורה נקרעת

לגורים או היא משובבת את הנפש, והיא גששית סמא דמותא.
זהו כוונת פסוקי התורה כאו: "אם בחקתי תלנו", כלומר אם בפרק הילcum תליך בטיאום גמור אף בחוקים שניים מובנים בסכלכם המוגבל, רק או יתקיים סוף הפסוק, "את מצותי תשמרו ועשitem אתם" והמלים "וועשitem אתם", מוסבות על שנייהם, שתחוקים הבלתי מובנים כמו המצוותascalיות יבואו לכל עשייה, ולהפער אם בחקתי تماماו, כאשר תאמינו מה לנו לשמר חוקים ושננים שנבר אבד עליהם הכללה, אז סופכם שתבואו לידי, "ואם את משפטיך תגעל נפשך", שגם המשפטים השלכליים יתינו לכם לגועל נפש, כל יום יעשה לכם גיעול לחברו, מה שהיא מקובל את בריתך, המסקנה תהיה שתמאנו לעשות שום מצות, אף זו שעיה סבירה ומקובלת ביהודה, והברית בין לבנייכם תופר ל贇ותה.

(8)